

Laidiens: **31.05.2018., Nr. 106**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2018/106.3**

Ministru kabineta noteikumi Nr. 301

Rīgā 2018. gada 29. maijā (prot. Nr. 26 8. §)

Psihologu noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Psihologu likuma 5. panta otro daļu,
8. panta pirmo daļu, 9. panta piekto daļu un 10. panta ceturto daļu*

I. Vispārīgais jautājums

1. Noteikumi nosaka:

- 1.1. kārtību, kādā psihologi un psihologi–pārtraugi reģistrējami, pārreģistrējami un izslēdzami no Psihologu reģistra (turpmāk – reģistrs), kā arī apstrādājamo datu veidus un apjomu, datu glabāšanas termiņus un apstrādes kārtību;
- 1.2. psihologu sertifikācijas komisiju skaitu, ņemot vērā psihologu profesionālās darbības jomu sadalījumu, un tajās strādājošo psihologu skaitu;
- 1.3. psihologu sertifikācijas, resertifikācijas, psihologa profesionālās darbības apturēšanas, izbeigšanas, atjaunošanas un psihologa sertifikāta apturēšanas, anulēšanas un atjaunošanas kārtību;
- 1.4. prasības attiecībā uz psihologa profesionālās darbības apjomu un psihologa pārraudzības apjomu, kas nepieciešams psihologa sertifikāta iegūšanai;
- 1.5. prasības attiecībā uz psihologa profesionālās darbības apjomu, sadarbības ar psihologu–pārtraugu apjomu un profesionālo prasmju un kompetences pilnveidošanas apjomu, kas nepieciešams resertifikācijai;
- 1.6. psihologa sertifikācijas pārbaudījuma norises kārtību un minimālo zināšanu apjomu;
- 1.7. psihologa sertifikācijas pārbaudījuma maksas apmēru un maksājuma iekasēšanas kārtību;
- 1.8. psihologa kompetences un profesionālās darbības atbilstības kritērijus noteiktām darbības jomām, kā arī šīs atbilstības noteikšanas kārtību;
- 1.9. psihologa sertifikāta paraugu;
- 1.10. valsts nodevas apmēru par psihologa reģistrēšanu reģistrā un psihologa sertifikāta izsniegšanu, kā arī valsts nodevas iekasēšanas kārtību;
- 1.11. psihologa–pārtrauga tiesību piešķiršanas, apturēšanas, anulēšanas un atjaunošanas kārtību;
- 1.12. prasības attiecībā uz psihologa profesionālās darbības apjomu, kas nepieciešams psihologa–pārtrauga tiesību iegūšanai;

- 1.13. psihologa–pārbauda pārbaudījuma norises kārtību un minimālo zināšanu apjomu;
- 1.14. psihologa–pārbauda pārbaudījuma maksas apmēru un maksājuma iekasēšanas kārtību;
- 1.15. valsts nodevas apmēru par psihologa–pārbauda tiesību piešķiršanu un psihologa–pārbauda reģistrēšanu reģistrā, kā arī valsts nodevas iekasēšanas kārtību.

II. Psihologu reģistrs

2. Lai tiktu reģistrēta reģistrā, persona iesniedz Psihologu sertifikācijas padomei (turpmāk – padome) iesniegumu un pievieno Psihologu likuma 3. panta pirmajā daļā minēto izglītību apliecinošo dokumentu kopijas un ar psihologu–pārbauda noslēgto līgumu par psihologa pārraudzības īstenošanu.

3. Padome, izvērtējot šo noteikumu 2. vai 7. punktā minēto iesniegumu un tam pievienotos dokumentus, pieņem lēmumu:

- 3.1. par psihologa reģistrāciju reģistrā;
- 3.2. par grozījumu izdarīšanu reģistrā;
- 3.3. par psihologa reģistrācijas atteikumu;
- 3.4. par atteikumu izdarīt grozījumus reģistrā;
- 3.5. par iesnieguma atstāšanu bez virzības.

4. Padome pirms šo noteikumu 3. punktā minētā lēmuma pieņemšanas pieprasa un iegūst ziņas no kompetentajām institūcijām, amatpersonām, tai skaitā Sodu reģistra un Iedzīvotāju reģistra, izmeklēšanas iestādēm, prokuratūras, tiesām, lai pārlicinātos, ka uz personu neattiecas Psihologu likuma 6. pantā noteiktie psihologa profesionālās darbības aizliegumi.

5. Reģistrs ir Valsts izglītības informācijas sistēmas (turpmāk – sistēma) sastāvdaļa. Ierakstu reģistrā, pamatojoties uz šo noteikumu 3.1. un 3.2. apakšpunktā minēto lēmumu, Izglītības kvalitātes valsts dienesta (turpmāk – dienests) amatpersona (turpmāk – amatpersona) veic triju darbdienu laikā pēc attiecīgā lēmuma pieņemšanas. Pēc personas pieprasījuma amatpersona 10 darbdienu laikā izsniedz psihologa reģistrācijas apliecību (1. pielikums).

6. Reģistrā par psihologu iekļaujamās šādas ziņas:

- 6.1. vārds un uzvārds;
- 6.2. personas kods;
- 6.3. kontaktinformācija (tālruna numurs un elektroniskā pasta adrese, ja tāda ir);
- 6.4. deklarētās, reģistrētās vai personas norādītās dzīvesvietas adrese;
- 6.5. datums, kurā psihologs reģistrēts reģistrā, reģistrācijas numurs, lēmuma pieņemšanas datums un numurs;
- 6.6. datums, kurā izsniegts psihologa sertifikāts, sertifikāta numurs un derīguma termiņš, lēmuma pieņemšanas datums un numurs;
- 6.7. profesionālās darbības joma, kurā piešķirts psihologa sertifikāts;
- 6.8. norāde, vai informācija par personu pieejama Sodu reģistrā;

6.9. norāde, ja ir pieņemts lēmums par psihologa profesionālās darbības apturēšanu, psihologa sertifikāta apturēšanu vai anulēšanu, kā arī lēmuma pieņemšanas datums un numurs;

6.10. norāde, ja ir pieņemts lēmums par psihologa profesionālās darbības izbeigšanu, kā arī lēmuma pieņemšanas datums un numurs;

6.11. datums, kurā psihologs izslēgts no reģistra, lēmuma pieņemšanas datums un numurs;

6.12. norāde, ja atjaunota psihologa profesionālā darbība, lēmuma pieņemšanas datums un numurs;

6.13. norāde, ja atjaunots psihologa sertifikāts, lēmuma pieņemšanas datums un numurs;

6.14. informācija par izglītību (izglītības iestāde, studiju programma, piešķirtais grāds un iegūtā kvalifikācija, ja tāda ir iegūta, diploma numurs un izdošanas gads);

6.15. norāde, ka profesionālā darbība tiek veikta psihologa–pārtrauga pārraudzībā, ar psihologu–pārtraugu par psihologa pārraudzības īstenošanu noslēgtā līguma termiņš;

6.16. informācija par personas rīcībspēju vai tās ierobežojumiem;

6.17. personas miršanas datums.

7. Ja ir mainījušās šo noteikumu 6.1., 6.2., 6.3., 6.4., 6.14. vai 6.15. apakšpunktā minētās ziņas, personai ir pienākums 10 darbdienu laikā par to rakstiski informēt padomi, iesniedzot iesniegumu par grozījumu izdarīšanu reģistrā un attiecīgās izmaiņas apliecinošos dokumentus. Padome mēneša laikā pēc informācijas saņemšanas pieņem šo noteikumu 3.2. vai 3.4. apakšpunktā minēto lēmumu un, ja nepieciešams, pēc personas pieprasījuma izsniedz jaunu psihologa sertifikātu (2. pielikums).

8. Amatpersona triju darbdienu laikā pēc šo noteikumu 7. punktā minētā lēmuma pieņemšanas izdara grozījumus reģistrā saskaņā ar šo noteikumu 5. punktu un, ja nepieciešams, pēc personas pieprasījuma izsniedz jaunu psihologa reģistrācijas apliecību.

9. Padome 10 darbdienu laikā pieņem lēmumu par psihologa izslēgšanu no reģistra, ja ir saņemta šāda informācija:

9.1. psihologs iesniedzis padomei iesniegumu par izslēgšanu no reģistra;

9.2. padome ir pieņēmusi lēmumu par psihologa profesionālās darbības izbeigšanu un visu psihologa iegūto sertifikātu anulēšanu atbilstoši Psihologu likuma 20. pantam;

9.3. psihologs ir miris.

10. Triju darbdienu laikā pēc šo noteikumu 9. punktā minētā lēmuma pieņemšanas amatpersona iekļauj reģistrā šo noteikumu 6.11. apakšpunktā minēto informāciju.

11. Atbilstoši reģistrā ievadītajam personas kodam sistēma tiešsaistes datu pārraides režīmā no Sodu reģistra iegūst un sistēmā saglabā šo noteikumu 6.8. apakšpunktā minēto informāciju, bet no Iedzīvotāju reģistra iegūst un sistēmā saglabā šo noteikumu 6.1., 6.2., 6.4., 6.16. un 6.17. apakšpunktā minēto informāciju. Informācija no Sodu reģistra un Iedzīvotāju reģistra par reģistrā iekļautajām personām tiek aktualizēta ne retāk kā reizi gadā.

12. Papildus šo noteikumu 6. punktā minētajām ziņām par psihologu–pārtraugu reģistrā norāda šādu informāciju:

12.1. psihologa–pārtrauga tiesību piešķiršanas datums un termiņš, profesionālās darbības joma, kurā piešķirtas psihologa–pārtrauga tiesības, vai lēmums par psihologa–pārtrauga tiesību piešķiršanas atteikumu, kā arī lēmuma pieņemšanas datums un numurs;

12.2. norāde, ja ir pieņemts lēmums par psihologa–pārtrauga tiesību apturēšanu vai anulēšanu, kā arī lēmuma pieņemšanas datums un numurs;

12.3. norāde, ja atjaunotas psihologa–pārtrauga tiesības, kā arī lēmuma pieņemšanas datums un numurs.

13. Šo noteikumu 6.1., 6.5., 6.6., 6.7., 6.9., 6.10., 6.11., 6.12., 6.13., 6.15., 12.1., 12.2. un 12.3. apakšpunktā minētās ziņas ir publiski pieejamas.

14. Ja ir pieņemts lēmums par psihologa–pārtrauga tiesību piešķiršanu, amatpersona veic reģistrā ierakstu, pamatojoties uz šo noteikumu 12.1. apakšpunktā minēto informāciju. Pēc personas pieprasījuma amatpersona 10 darbdienu laikā izsniedz psihologa–pārtrauga apliecību (3. pielikums).

15. Ierakstus reģistrā, ievērojot šo noteikumu 54. punktā minēto lēmumu, amatpersona veic triju darbdienu laikā pēc attiecīgā lēmuma pieņemšanas.

16. Psihologu un psihologu–pārtraugu pārreģistrācijai piemērojamas tādas pašas prasības kā sākotnējai reģistrācijai.

17. Ieraksti reģistrā, padomei iesniegtie dokumenti un padomes pieņemtie lēmumi, kas attiecas uz šiem ierakstiem, tiek glabāti līdz brīdim, kad ir pilnībā sasniegts šo ierakstu, dokumentu un padomes lēmumu izmantošanas mērķis.

Ieraksti reģistrā, kas ievietoti sistēmas arhīvā, dokumenti un padomes pieņemtie lēmumi, kas attiecas uz šiem ierakstiem, tiek glabāti 10 gadus pēc ierakstu ievietošanas sistēmas arhīvā.

III. Psihologu sertifikācijas komisijas, sertifikācijas un resertifikācijas kārtība

18. Ievērojot psihologu profesionālās darbības jomu sadalījumu un tajās strādājošo psihologu skaitu, ir šādas psihologu sertifikācijas komisijas (turpmāk – komisija):

18.1. Izglītības un skolu psihologu sertifikācijas komisija;

18.2. Darba un organizāciju psihologu sertifikācijas komisija;

18.3. Klinisko un veselības psihologu sertifikācijas komisija;

18.4. Juridisko psihologu sertifikācijas komisija;

18.5. Konsultatīvo psihologu sertifikācijas komisija;

18.6. Militāro psihologu sertifikācijas komisija.

19. Attiecīgā komisija izstrādā psihologu sertifikācijas pārbaudījuma un resertifikācijas programmu, ievērojot šo noteikumu 32. punktā norādīto psihologu zināšanu apjomu un saturu, kā arī psihologa profesionālās darbības jomu un prakses jaunākās atziņas. Sertifikācijas pārbaudījuma un resertifikācijas programmu apstiprina padome.

20. Komisijas sēžu norisi protokolē un personas par komisijas sēdēm informē komisijas sekretārs, kas nav komisijas loceklis. Komisijas sekretārs nodrošina sertifikācijas pārbaudījuma un resertifikācijas dokumentu apriti, glabāšanu un noformēšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem par dokumentu apriti, glabāšanu, izstrādāšanu un noformēšanu, kā arī nodrošina šo dokumentu iesniegšanu padomei.

21. Lai iegūtu psihologa sertifikātu izvēlētajā profesionālās darbības jomā, persona iesniedz komisijai šo noteikumu 39. vai 42. punktā minētos dokumentus. Komisija pārliecinās, vai ir iesniegti visi nepieciešamie dokumenti un persona atbilst Psihologu likuma 9. pantā noteiktajām prasībām sertifikācijas pārbaudījuma kārtīšanai vai resertifikācijai.

22. Ja persona atbilst šo noteikumu 21. punktā minētajām prasībām, komisija ne vēlāk kā divas nedēļas pirms sertifikācijas pārbaudījuma vai resertifikācijas dienas informē personu par sertifikācijas pārbaudījuma vai resertifikācijas norises laiku un vietu, kā arī sertifikācijas pārbaudījuma vai resertifikācijas programmas saturu. Ja persona nav iesniegusi visus nepieciešamos dokumentus vai iesniegtie dokumenti ir nepilnīgi, komisija uzdod personai noteiktā termiņā novērst trūkumus un atliek jautājuma izskatīšanu par atļauju kārtot sertifikācijas pārbaudījumu vai resertifikāciju uz laiku, kas nav mazāks par divām nedēļām.

23. Komisija sagatavo atzinumu par atteikumu izsniegt psihologa sertifikātu, ja persona netiek pielaista pie sertifikācijas pārbaudījuma vai resertifikācijas, jo tā:

23.1. neatbilst kādai no Psihologu likuma 9. panta pirmajā vai trešajā daļā noteiktajām prasībām;

23.2. nav novērsusi konstatētos trūkumus iesniegtajos dokumentos.

24. Padome septiņu darbdienu laikā pēc šo noteikumu 23. punktā minētā atzinuma saņemšanas pieņem lēmumu par atteikumu piešķirt psihologa sertifikātu.

25. Pirms sertifikācijas pārbaudījuma persona komisijai uzrāda personu apliecinošu dokumentu un komisija personu iepazīstina ar komisijas sastāvu un sertifikācijas pārbaudījuma norises kārtību, izpildes laiku un vērtēšanas kārtību.

26. Ja persona nokavē sertifikācijas pārbaudījuma sākumu, viņai ir tiesības kārtot sertifikācijas pārbaudījumu. Sertifikācijas pārbaudījuma izpildes laiks šādā gadījumā netiek pagarināts.

27. Ja persona attaisnojošu iemeslu dēļ neierodas uz sertifikācijas pārbaudījumu, viņai ir tiesības kārtot sertifikācijas pārbaudījumu citā komisijas norādītajā laikā. Maksa par sertifikāciju atkārtoti nav jāmaksā. To, vai neierašanās iemesli ir atzīstami par attaisnojošiem, pēc personas rakstiska lūguma un atbilstošu dokumentu saņemšanas izvērtē komisija.

28. Ja persona neierodas uz sertifikācijas pārbaudījumu bez attaisnojoša iemesla, maksa par sertifikācijas pārbaudījumu netiek atmaksāta. Laikposmā, kas nav ilgāks par trim mēnešiem no tās sertifikācijas pārbaudījuma dienas, uz kuru persona neieradās bez attaisnojoša iemesla, persona var pretendēt uz psihologa sertifikāta iegūšanu, iesniedzot lūgumu komisijai. Pretendēt uz psihologa sertifikāta iegūšanu vēlāk nekā pēc trim mēnešiem no tās sertifikācijas pārbaudījuma dienas, uz kuru persona neieradās, persona var atbilstoši šajos noteikumos noteiktajām prasībām, iesniedzot šo noteikumu 39. punktā minētos dokumentus.

29. Komisijas sekretārs protokolē sertifikācijas pārbaudījuma vai resertifikācijas gaitu. Protokolā norāda sertifikācijas pārbaudījuma vai resertifikācijas norises vietu, laiku, komisijas sastāvu un padomei sniegto atzinumu, kā arī personas vārdu, uzvārdu un reģistrācijas numuru reģistrā. Protokolu paraksta komisijas vadītājs un komisijas sekretārs.

30. Sertifikācijas pārbaudījums ietver psihologa kompetences izvērtēšanu un profesionālās darbības izvērtēšanu, pamatojoties uz noteiktām darbības jomām izstrādātiem atbilstības kritērijiem, kā arī personas iesniegto prakses gadījumu analīzi.

31. Ir šādi psihologa kompetences un profesionālās darbības atbilstības kritēriji:

31.1. kompetence veidot kontaktu ar klientu;

31.2. kompetence izvirzīt mērķi atbilstoši klienta vajadzībām, grūtībām un resursiem;

31.3. kompetence izvēlēties un lietot klientam atbilstošu pieeju un metodes;